

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

RAD NADZORNIH ODBORA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
LIČKO-SENSKE ŽUPANIJE

Gospić, srpanj 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	3
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	5
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	5
IV.	RAD NADZORNIH ODBORA	5
V.	NALAZ	14
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI RADA NADZORNIH ODBORA	18

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

KLASA: 041-01/16-10/21
URBROJ: 613-11-16-27

Gospić, 4. srpnja 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
RADA NADZORNIH ODBORA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti rada nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Ličko-senjske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 14. ožujka do 4. srpnja 2016.

I. PREDMET REVIZIJE

Trgovačka društva su pravne osobe čije je osnivanje i ustroj uređeno Zakonom o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15). Mogu se osnovati za obavljanje gospodarske ili bilo koje druge djelatnosti. Organi upravljanja u trgovačkim društvima su skupština, nadzorni odbor i uprava. Odnosi između njih uređeni su odredbama spomenutog Zakona, statuta i društvenog ugovora, odnosno izjave o osnivanju. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva, može pregledavati i ispitivati poslovne knjige, a pisano izvješće o obavljenom nadzoru podnosi skupštini društva.

Zbog specifične pozicije između skupštine i uprave te potrebe za povezivanjem s interesima drugih skupina nadzorni odbor je mehanizam korporativnog upravljanja, a u svom radu preuzima stratešku, kontrolnu i povezujuću ulogu. Strateška uloga nadzornog odbora očituje se u aktivnom sudjelovanju u izradi strategije društva, ocjeni ranije donesenih odluka te savjetodavnom ulogom i potporom upravi (prijedlozi za poboljšanja) u ostvarivanju zajedničke vizije. Nadzorni odbor nadzire poslovanje društva i rad uprave štiteći interese članova društva i drugih interesno-utjecajnih skupina. Između ostalog, kontrolira politiku nagrađivanja, nadzire moguće sukobe interesa, osigurava neovisnost financijskog izvještavanja i izbor revizora, nadzire objavljivanje podataka o poslovanju te vodi brigu o uspostavi prikladnog sustava kontrolnih mehanizama u društvu. Od nadzornog odbora se očekuje i da interese društva povezuje s interesima drugih interesno-utjecajnih skupina posebno zaposlenika, kreditora, kupaca, dobavljača i lokalne zajednice te da zastupa primjenu standarda koji utječu na povećanje društvenog standarda građana i načela zaštite okoline.

Predmet revizije učinkovitosti je rad nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Ličko-senjske županije. Revizijom su obuhvaćena sljedeća društva: Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak Senj, d.o.o. za sakupljanje, pročišćavanje i distribuciju vode, Usluga Gospić, d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Gacka Otočac, d.o.o. za komunalne djelatnosti, zaštitu i gospodarenje rijekom Gackom i za turističku agenciju te Gradsko Komunalno Društvo Senj, d.o.o. za komunalne djelatnosti. Za predmet revizije su izabrana društva koja pružaju usluge od javnog interesa, ostvaruju značajne prihode i raspolažu značajnom vrijednošću imovine.

Društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj upisano je u sudski registar na temelju Odluke osnivača iz 1992. kao pravni sljednik Radne organizacije u osnivanju Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak (osnovane 1979). Osnivači i članovi društva su grad Pag (24,3 %), grad Senj (20,7 %), grad Novalja (19,2 %), grad Rab (15,0 %), općina Karlobag (13,1 %), općina Poveljana (4,0 %) i općina Lopar (3,7 %). Temeljni kapital iznosi 119.613.700,00 kn. Po veličini društvo je razvrstano u male poduzetnike. Djelatnost društva je javna vodoopskrba. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu čine ovlašteni predstavnici članova društva, a upravu direktor Darko Rukavina. Nadzorni odbor ima devet članova. Predsjednik nadzornog odbora je od studenoga 2010. do svibnja 2014. bio Mladen Peranić, a od svibnja 2014. Zdenko Jakuc. Sedam članova imenovala je skupština, a dva su predstavnici zaposlenika. Koncem 2014. društvo je imalo 20 zaposlenika, a 2015. ima 21 zaposlenika.

Društvo Usluga d.o.o., Gospić je pravni sljednik javnog poduzeća za komunalne djelatnosti Usluga, s p.o., Gospić koje je osnovano 1960. Promjena organizacijskog oblika u društvo s ograničenom odgovornošću upisana je u sudski registar na temelju Društvenog ugovora iz 1996. Osnivači i članovi društva su grad Gospić (77,8 %) i općina Perušić (22,2 %). Po veličini društvo je razvrstano u male poduzetnike. Osnovna djelatnost je javna vodoopskrba i odvodnja. Upisani temeljni kapital iznosi 63.325.700,00 kn. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu čine ovlašteni zastupnici osnivača, a upravu direktor Milan Devčić. Nadzorni odbor ima tri člana, a predsjednik nadzornog odbora je Luka Matijević. Koncem 2014. društvo je imalo 39 zaposlenika, a 2015. ima 39 zaposlenika.

Društvo Gacka d.o.o., Otočac osnovano je za zaštitu i gospodarenje rijekom Gackom na temelju Izjave o osnivanju iz kolovoza 1997. Osnivač i jedini član društva je grad Otočac. Društvo je na temelju ugovora o podjeli s preuzimanjem društva Komunalac d.o.o., Otočac u studenome 2013. preuzelo dio imovine, obveza i zaposlenika spomenutog komunalnog društva čime je društvo Gacka d.o.o., Otočac proširilo i predmet poslovanja na obavljanja komunalnih djelatnosti. Temeljni kapital iznosi 5.020.000,00 kn. Po veličini društvo je razvrstano u male poduzetnike. Predmet poslovanja je obavljanje komunalnih djelatnosti, zaštita i gospodarenje rijekom Gackom, pružanje turističkih usluga (agencija) i drugo. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu čini grad Otočac, zastupana po gradonačelniku, a upravu direktorica. Direktorica društva od 27. siječnja 2014. do 31. ožujka 2016. bila je Marina Legčević, a od 1. travnja 2016. Tajana Brajković. Nadzorni odbor ima tri člana, a predsjednik nadzornog odbora je Slaven Prpić. Koncem 2014. društvo je imalo 44 zaposlenika, a koncem 2015. ima 46 zaposlenika.

Društvo Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. osnovano je na temelju Izjave o osnivanju iz prosinca 2013. Osnivač i jedini član društva je grad Senj. Osnovna djelatnost je sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog i glomaznog otpada, čišćenje javnih površina, održavanje zelenih površina, upravljanje parkiralištem, upravljanje grobljima, upravljanje gradskom tržnicom i drugo. Društvo je na temelju Odluke skupštine društva i Plana podjele iz studenoga 2013. preuzelo dio imovine, obveza i zaposlenika Gradskog komunalnog društva Komunalac d.o.o., Senj. Temeljni kapital iznosi 1.351.600,00 kn. Po veličini društvo je razvrstano u male poduzetnike. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupština društva sastoji se od jednog člana u osobi gradonačelnika grada Senja, a upravu društva čini direktor društva Bruno Brozičević. Nadzorni odbor ima sedam članova, a predsjednik nadzornog odbora je Nikola Škiljan. Koncem 2014. društvo je imalo 37 zaposlenika, a 2015. ima 39 zaposlenika.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili utvrditi:

- jesu li nadzorni odbori učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkog društva
- jesu li uspostavljeni preduvjeti za uspješan rad nadzornih odbora
- jesu li nadzorni odbori ispunili svoju stratešku i savjetodavnu zadaću
- jesu li nadzorni odbori ispunili svoju kontrolnu zadaću.

Polazeći od ciljeva revizije definirani su kriteriji za ocjenu učinkovitosti rada nadzornih odbora. Pri tome je odabran pristup koji polazi od pitanja na koja se revizijom željelo odgovoriti. Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje: *Jesu li nadzorni odbori učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkog društva?* Ono je, u skladu s ciljevima revizije, razrađeno na tri potpitanja i 28 detaljnijih pitanja. Također, kao kriterij za ocjenu učinkovitosti rada nadzornih odbora razmotreni su zahtjevi koji proizlaze iz Zakona o trgovačkim društvima.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: preduvjeti za uspješan rad nadzornih odbora, strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora te kontrolna zadaća nadzornih odbora.

Revizijskim postupcima obuhvaćeno je poslovanje društava za 2014. i 2015.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Pri odabiru revizijskog pristupa, kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije, primijenjene su različite metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o nadzornom odboru svakog pojedinog društva. Pribavljene su informacije o broju članova nadzornih odbora, njihovom stupnju obrazovanja, mjerodavnim znanjima, vještinama i sposobnostima, redovitosti održavanja sastanaka i kriterijima za visinu nadoknade članovima nadzornih odbora. Ocijenjeni su postupci izbora i imenovanja članova nadzornog odbora. Uvidom u zapisnike sa sjednica nadzornog odbora ocijenjeno je u kojoj su mjeri nadzorni odbori ispunili svoju stratešku, kontrolnu, savjetodavnu i povezujuću zadaću. Obavljeni su razgovori s članovima uprave društava i predsjednicima nadzornih odbora. Ocjena učinkovitosti dana je za svako pojedino društvo.

IV. RAD NADZORNIH ODBORA

Preduvjeti za rad nadzornih odbora

Zadaće, ovlasti i odgovornost nadzornog odbora definirani su Zakonom o trgovačkim društvima. Član nadzornog odbora može biti fizička osoba koja je potpuno poslovno sposobna, ali se društvenim ugovorom odnosno izjavom o osnivanju mogu odrediti uvjeti (stručnost i druge kompetencije) koje osoba mora ispuniti da bi bila imenovana u nadzorni odbor. Prema općeprihvaćenim načelima upravljanja, članovi nadzornih odbora moraju imati odgovarajuće kvalifikacije, specifična znanja i vještine, moraju nepristrano prosuđivati o poslovima društva i donositi odluke u najboljem interesu društva i ostalih zainteresiranih strana.

Iz tih razloga moraju biti neovisni, odnosno kod njih ne smije postojati bilo kakav materijalni sukob interesa. Prema odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa (Narodne novine 26/11, 12/12, 124/12, 48/13 - pročišćeni tekst i 57/15), članove nadzornih odbora u kojima jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave imaju udjele u vlasništvu skupštini društva predlaže njeno predstavničko tijelo. Za rad članova nadzornih odbora može se isplatiti nagrada. Nagrada mora biti primjerena, u razmjeru s poslovima koje obavlja član nadzornog odbora i s financijskim stanjem u društvu.

Društva obuhvaćena revizijom nisu bila obvezna i nisu ustrojila unutarnju reviziju. Skreće se pozornost da je od 25. srpnja 2015. na snazi novi Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15), prema kojem su navedena društva obvezna ustrojiti unutarnju reviziju (ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju, imenovanjem unutarnjeg revizora, osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju ili sporazumom o obavljanju revizije s institucijom) u roku godine dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o kriterijima za uspostavu unutarnje revizije (Narodne novine 42/16).

Društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj je Društvenim ugovorom i Poslovnikom o radu nadzornog odbora definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora. Nadzorni odbor ima devet člana, od kojih je sedam člana imenovala skupština, a dva su predstavnici zaposlenika. Članovi nadzornog odbora imaju odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Četiri člana nadzornog odbora obavljaju upravljačke, a jedan rukovodeće poslove u trgovačkim društvima kojima društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj isporučuje vodu za daljnju distribuciju, jedan član obavlja upravljačke poslove u trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti, dok je jedan bivši zaposlenik komunalnog društva. Članovi nadzornog odbora dali su izjavu da ne postoje okolnosti sprečavanja obavljanja poslova člana nadzornog odbora iz članka 255. Zakona o trgovačkim društvima te izjavu o postojanju ili nepostojanju gospodarskih subjekata s kojima zbog sukoba interesa nije dozvoljeno poslovanje. Uprava društva ima jednog člana - direktora. Uvjeti za imenovanje člana uprave-direktora (stručna sprema i radno iskustvo) uređeni su Pravilnikom o radu (unutarnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta - katalog poslova), a Društvenim ugovorom je utvrđeno da nadzorni odbor raspisuje natječaj za imenovanje uprave te temeljem prijave na natječaj predlaže kandidata za člana uprave društva. Na temelju provedenog javnog natječaja direktora je imenovala skupština društva u skladu s Društvenim ugovorom. Društvenim ugovorom uređena je obveza uprave prema nadzornom odboru o vrsti dokumenta (izvješće o poslovanju i poslovnoj politici) koje uprava prosljeđuje Nadzornom odboru. Nagrada za rad članova nadzornog odbora, prema odluci skupštine društva iz travnja 2004., iznosi 500,00 kn neto po sjednici (uvećana za troškove dolaska na sjednicu). Tijekom 2014. i 2015. održano je devet sjednica nadzornog odbora. Društvo je u 2014. i 2015. ukupno isplatilo članovima nadzornog odbora (uključujući i troškove dolaska na sjednice) 76.931,00 kn bruto, odnosno 40.345,00 kn neto. Društvo u pisanom obliku nije uredilo kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (kvalifikacije i neovisnost), pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora kao i obveze uprave prema nadzornom odboru o rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru. Društvo nema unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu.

Društvo Usluga d.o.o., Gospić je Društvenim ugovorom i Poslovnikom o radu nadzornog odbora definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti te sastav (broj) članova nadzornog odbora. Članovi nadzornog odbora imaju odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Nadzorni odbor sastoji se od tri člana, od kojih su dva člana imenovala predstavnička tijela osnivača, a treći je predstavnik zaposlenika. Članovi nadzornog odbora potpisali su izjavu o nepostojanju sukoba interesa u smislu članka 13. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14), u kojoj izjavljuju da oni i s njima povezane osobe ne obavljaju upravljačke poslove u gospodarskom subjektu, da nisu vlasnici poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih bi sudjelovali u upravljanju odnosno u kapitalu gospodarskog subjekta s više od 0,5 %. Društvo je dalo obavijest o popisu gospodarskih subjekata s kojima zbog sukoba interesa nije dozvoljeno poslovanje (zaključivanje ugovora o javnoj nabavi) s obzirom da su u tim subjektima članovi nadzornog odbora društva obavljaju upravljačke poslove. Uprava društva ima jednog člana - direktora. Društvenim ugovorom su uređeni kriteriji i pravila (potrebne kvalifikacije i radno iskustvo) za imenovanja direktora. Društvenim ugovorom uređena je obveza uprave prema nadzornom odboru o vrsti dokumenta (financijska izvješća i izvješća o stanju društva) koje uprava odmah nakon izrade prosjeđuje nadzornom odboru i skupštini. Nagrada za rad članovima nadzornog odbora, prema odluci skupštine društva iz siječnja 1997., iznosi 800,00 kn neto mjesečno. Tijekom 2014. i 2015. održane su četiri sjednice nadzornog odbora, ali prema obrazloženjima direktora i predsjednika nadzornog odbora uspostavljena je stalna komunikacija odnosno postoje svakodnevni kontakti (telefonski i usmeni) nadzornog odbora i uprave društva u vezi svih bitnih pitanja za društvo. Društvo je u 2014. i 2015. ukupno isplatilo članovima nadzornog odbora 102.438,96,00 kn bruto, odnosno 57.600,00 kn neto. Društvo u pisanom obliku nije uredilo kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (kvalifikacije i neovisnost) te pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora. Nadzorni odbor ne sudjeluje u izboru osobe koja će voditi poslove društva, a direktora društva je imenovala skupština društva bez provedbe javnog natječaja (Društvenim ugovorom je predviđena mogućnost izbora direktora putem javnog natječaja). Društvo nema unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu.

Društvo Gacka d.o.o., Otočac je Izjavom o osnivanju definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora te sastav (broj) članova. Prema Izjavi o osnivanju nadzorni odbor se sastoji od tri člana koje imenuje skupština odnosno osnivač. Prema odredbi članka 163. Zakona o radu (Narodne novine 149/09), koji je važio do 6. kolovoza 2014. i članka 164. Zakona o radu (Narodne novine 93/14), koji je stupio na snagu 7. kolovoza 2014. u trgovačkom društvu, u kojem se u skladu s posebnim propisom utemeljuje organ koji nadzire vođenje poslova (nadzorni odbor), jedan član tog organa mora biti predstavnik zaposlenika. Gradsko vijeće grada Otočca na sjednici održanoj u srpnju 2013. imenovalo je tri člana nadzornog odbora. Predsjednik nadzornog odbora je od 1. siječnja 2014. zaposlenik društva, a prema Preporukama Europske unije o ulozi neizvršnih direktora i članova nadzornih odbora koje je Europska Komisija usvojila 2005. jedna od pretpostavki za nezavisnost člana nadzornog odbora, zahtjeva, da član nadzornog odbora nije zaposlenik društva ili povezanog društva i nije to bio posljednje tri godine. Uprava društva ima jednog člana-direktora. Izjavom o osnivanju utvrđeni su uvjeti za imenovanje člana uprave-direktora (stručna sprema i radno iskustvo). Direktoricu društva (koja je dužnost obnašala od siječnja 2014. do konca ožujka 2016.) imenovao je nadzorni odbor. U ožujku 2016. nadzorni odbor je raspisao natječaj za direktora društva prema uvjetima utvrđenim u Izjavi o osnivanju.

Na sjednici nadzornog odbora, održanoj 30. ožujka 2016., donesena je odluka o poništenju natječaja za izbor direktora društva (zbog ušteta i stvaranja dodatnih troškova) iako su od četiri prijavljena, dva kandidata udovoljava uvjetima natječaja. Na spomenutoj sjednici nadzorni odbor je donio odluku da se za osobu koja će voditi poslove društva imenuje zaposlenica društva koja ne zadovoljava uvjet potrebnog radnog iskustva (pet godina radnog iskustva u rukovođenju) utvrđen u Izjavi o osnivanju. Izmjenama Izjave o osnivanju iz svibnja 2016. uvjet potrebnog radnog iskustva smanjen je s pet godina na jednu godinu iskustva na rukovodećim poslovima. Nadzorni odbor je u travnju 2016. zaključio ugovor o radu s direktoricom na rok od godinu dana uz mogućnost obnove ugovora. Izjavom o osnivanju je utvrđeno da upravu društva imenuje nadzorni odbor uz prethodnu suglasnost gradskog vijeća grada Otočca. Gradsko vijeće nije dalo prethodnu suglasnost na izbor uprave društva u 2014. i 2016., a navedena odredba brisana je u Izmjenama Izjave o osnivanju iz svibnja 2016. Izjavom o osnivanju uređena je obveza uprave prema nadzornom odboru o vrsti dokumenta (izvješće o poslovanju, rentabilnosti i likvidnosti te poslovnoj politici) koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru. Nagrada za rad članova nadzornog odbora, prema odluci gradsko vijeće grada Otočca iz svibnja 2012., odnosno listopada 2013., iznosi 300,00 kn neto po sjednici, a predsjednik ima pravo na naknadu uvećanu za 30,0 % (390,00 kn) u odnosu na članove nadzornog odbora. Tijekom 2014. i 2015. održano je sedam sjednica nadzornog odbora. Društvo je u 2014. i 2015. ukupno isplatilo članovima nadzornog odbora 8.856,00 kn bruto, odnosno 4.500,00 kn neto. Predsjedniku nadzornog odbora isplaćena je od siječnja do svibnja 2014. nagrada u iznosu 900,00 kn neto iako je od 1. siječnja 2014. zaposlenik društva. Nadalje, u odnosu na odlukom propisanu, nagrada je isplaćena više za 120,00 kn neto (propisana nagrada 390,00 kn, a isplaćeno 450,00 kn po sjednici). Nakon Izjave predsjednika nadzornog odbora o odricanju prava na naknadu za rad u nadzornom odboru iz srpnja 2014. naknada se ne isplaćuje. Društvo u pisanom obliku nije uredilo kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (kvalifikacije i neovisnost), a Izjavom o osnivanju nije predviđeno imenovanje predstavnika zaposlenika. Nadalje, u pisanom obliku nisu uređena pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora kao i obveze uprave prema nadzornom odboru o rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru. Nadzorni odbor je izabrao osobu koja će voditi poslove društva bez provođenja javnog natječaja. Članovi nadzornog odbora nemaju odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Društvo nema unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu.

Društvo Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. je Izjavom o osnivanju definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora. Nadzorni odbor ima sedam članova, od kojih je šest članova imenovala skupština, a jedan je predstavnik zaposlenika. Članovi nadzornog odbora imaju odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Uprava društva ima jednog člana-direktora. Uvjeti za imenovanje člana uprave-direktora (stručna sprema i radno iskustvo) uređeni su Pravilnikom o radu i Sistematizacijom radnih mjesta s opisom poslova i koeficijentima. Poslovnikom o radu nadzornog odbora uređena je obveza uprave prema nadzornom odboru o vrsti dokumenta (izvješće o poslovanju i poslovnoj politici) koje uprava prosljeđuje Nadzornom odboru te rokovi i načini dostavljanja informacija i dokumenata. Nagrada za rad članova nadzornog odbora, prema odluci nadzornog odbora iz ožujka 2013., iznosi 200,00 kn neto mjesečno, a za predsjednika nadzornog odbora 400,00 kn neto mjesečno. Tijekom 2014. i 2015. održano je osam sjednica nadzornog odbora. Društvo je u 2014. i 2015. ukupno isplatilo članovima nadzornog odbora 69.017,00 kn bruto, odnosno 35.200,00 kn neto. Društvo u pisanom obliku nije uredilo kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (kvalifikacije i neovisnost) te pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora.

Direktora društva je imenovao Nadzorni odbor na sjednici u ožujku 2013. godine bez provedbe javnog natječaja. Društvo nema unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu.

Strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora

Strateška zadaća nadzornih odbora se provodi potvrđivanjem predloženih strateških odluka, ocjenom prijašnjih strateških odluka, te savjetodavnom ulogom i potporom upravi u ostvarivanju zajedničke vizije. Aktivno sudjelovanje nadzornog odbora u formulaciji i implementaciji strategije društva može pozitivno utjecati na poslovne rezultate. Potvrđivanje strateških odluka uprave znači i pravo njihova zaustavljanja ukoliko nisu usmjerene u skladu s najboljim interesima društva i zacrtanim strateškim ciljevima.

Skreće se pozornost na odredbe članka 7. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola (Narodne novine 78/2015), koji je stupio na snagu 25. srpnja 2015., kojima je propisano da je odgovorna osoba institucije odgovorna za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da, između ostalog, osigura izradu i provedbu strateških i drugih planova, kao i programa za ostvarivanje poslovnih ciljeva institucije te usklađenost strateških i drugih planova te programa s proračunom, odnosno financijskim planom institucije.

Savjetodavna zadaća nadzornih odbora se provodi kroz davanje prijedloga za rad upravi, koja može i ne mora uvažiti te prijedloge. Ukoliko uprava ne prihvati prijedloge nadzornog odbora, nadzorni odbor može zatražiti opoziv uprave, ali samo onda kada za to postoje stvarni razlozi (nastanak štete za društvo zbog nepostupanja uprave i drugi razlozi).

Na sjednicama nadzornog odbora društva Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj raspravljalo se o trenutnom stanju društva, godišnjim i strateškim planovima poslovanja, kratkoročnim i dugoročnim planovima investiranja, godišnjim poslovnim i financijskim izvješćima uprave, aktima društva i drugim raznim pitanjima. Direktor društva je u stalnom kontaktu s članovima nadzornog odbora u vezi svih bitnih pitanja za društvo. Prema zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora i obrazloženjima direktora društva, nadzorni odbor je bio uključen u procese strateškog planiranja, aktivno je sudjelovao u donošenju i praćenju provedbe planova investicija, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložila uprava, a uvidom u periodične izvještaje o poslovanju te usmena i pisana obrazloženja prati provedbu strateških i godišnjih planova i programa rada. Također, uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to, a nadzorni odbor je davao savjete i preporuke upravi društva. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti direktora s obzirom na ostvarenje poslovnih ciljeva i prihvatio temeljne financijske izvještaje za 2014. i 2015.

Na sjednicama nadzornog odbora društva Usluga d.o.o., Gospić raspravljalo se o trenutnom stanju društva, problemima u poslovanju, kratkoročnim i dugoročnim planovima investiranja, godišnjim planovima poslovanja, godišnjim poslovnim i financijskim izvješćima direktora, aktima društva i drugim raznim pitanjima. Direktor je u stalnom kontaktu s članovima nadzornog odbora u vezi svih bitnih pitanja za društvo.

Prema zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora i obrazloženjima direktora i predsjednika nadzornog odbora, nadzorni odbor je bio uključen u procese strateškog planiranja, ocjenjivao je ranije donesene strateške odluke, aktivno je sudjelovao u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova, strateških i godišnjih planova i programa rada te je raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložio direktor. Direktor je izvješćivao nadzorni odbor o poslovnoj politici i drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Nadzorni odbor je uspostavio stalnu komunikaciju s direktorom društva kako bi pomogao savjetima i preporukama u cilju smanjenja troškova, poboljšanja naplate potraživanja i uspješnijeg poslovanja te je raspravljao o uspješnosti direktora s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva i prihvatio temeljne financijske izvještaje za 2014. i 2015.

Na sjednicama nadzornog odbora društva Gacka d.o.o., Otočac raspravljalo se o trenutnom stanju društva, godišnjim i strateškom planovima poslovanja, kratkoročnim i dugoročnim planovima investiranja, godišnjim poslovnim i financijskim izvješćima uprave, aktima društva i drugim raznim pitanjima. Direktorica društva je u stalnom kontaktu s članovima nadzornog odbora u vezi svih bitnih pitanja za društvo. Prema zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora te obrazloženjima direktorice društva i predsjednika nadzornog odbora, nadzorni odbor je bio uključen u procese strateškog planiranja, aktivno je sudjelovao u donošenju i praćenju provedbe planova investicija, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložila uprava, a uvidom u financijske i izvještaje o poslovanju te usmena i pisana obrazloženja prati se provedba strateških i godišnjih planova i programa rada. Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova, a nadzorni odbor je davao savjete i preporuke upravi društva. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti direktorice s obzirom na ostvarenje poslovnih ciljeva i prihvatio temeljne financijske izvještaje za 2014. i 2015.

Na sjednicama nadzornog odbora društva Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. raspravljalo se o trenutnom stanju društva, godišnjim i strateškom planovima poslovanja, kratkoročnim i dugoročnim planovima investiranja, godišnjim poslovnim i financijskim izvješćima uprave, aktima društva i drugim raznim pitanjima. Direktor društva je u stalnom kontaktu s članovima nadzornog odbora u vezi svih bitnih pitanja za društvo. Prema zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora i obrazloženjima direktora društva, nadzorni odbor je bio uključen u procese strateškog planiranja, aktivno je sudjelovao u donošenju i praćenju provedbe planova investicija, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložila uprava, a uvidom u godišnje izvještaje o poslovanju prati provedbu strateških i godišnjih planova i programa rada. Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova, a nadzorni odbor je davao savjete i preporuke upravi društva. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti direktora s obzirom na ostvarenje poslovnih ciljeva i prihvatio temeljne financijske izvještaje za 2014. i 2015.

Kontrolna zadaća nadzornih odbora

Kontrolnu ulogu nadzornog odbora čini, uz izbor članova uprave, nadzor i praćenje postignuća i rada uprave. Nadzorni odbor kontrolira politiku nagrađivanja članova uprave i glavnih menadžera, osigurava transparentnost izbora članova uprave, nadzire potencijalne sukobe interesa u poslovanju i donosi mjere potrebne za sprječavanje zlouporabe imovine društva osigurava neovisnost revizora, nadzire proces objavljivanja mjerodavnih podataka o poslovanju te vodi brigu o uspostavi prikladnog sustava kontrolnih mehanizama u društvu. Nadzorni odbor podnosi glavnoj skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru. Uprava društva je dužna nadzornom odboru podnijeti izvješće o rentabilnosti društva i o upotrebi kapitala na sjednici nadzornog odbora na kojoj se raspravlja o godišnjim financijskim izvješćima, a izvješće o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva podnijeti pravodobno kako bi nadzorni odbor mogao o njima zauzeti stav. Nadzorni odbor može pregledavati i ispitivati poslovne knjige i dokumentaciju društva, blagajnu, vrijednosne papire i drugo. U tu svrhu odbor može koristiti pojedine svoje članove ili stručnjake. Nadzorni odbor daje nalog revizoru za ispitivanje godišnjih financijskih izvješća društva. Prema odredbama Zakona o računovodstvu i Zakona o reviziji, društva Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić su obveznici revizije godišnjih financijskih izvještaja.

Direktor društva Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj je izvješćivao o poslovanju, visini i strukturi prihoda i rashoda te rezultatima poslovanja kao i o poslovima koji imaju utjecaj na rentabilnost poslovanja i likvidnost društva. Prema spomenutim izvješćima, društvo posluje s dobitkom. Nadzorni odbor je raspravljao i ispitivao financijske izvještaje, izvještaje uprave o poslovanju, revizorske izvještaje i druge dokumente, a skupštini društva je podnosio pisana izvješća o obavljenom nadzoru poslovanja društva. Nadzorni odbor je zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti u cilju smanjenja rizika poslovanja i preventivnog djelovanja. Zahtijevao je, vezano za povećanje cijene vode, analizu troškova osnovne uplate po priključnom mjestu (mjesečna naknada za održavanje priključnog mjesta neovisno o potrošnji vode). Također, od neovisnog vanjskog revizora je dobiveno mišljenje, vezano za primjenu računovodstvene politike obračuna amortizacije građevinskih objekata s obzirom da društvo primjenjuje znatno niže stope amortizacije, koje ne omogućuju nadomjestak postojećih objekata uslijed ekonomskog ili tehničkog trošenja građevina. U skladu s Društvenim ugovorom, nadzorni odbor je davao prethodnu suglasnost na poslovne odluke direktora za pravne radnje čija je vrijednost veća od 5,0 % temeljnog kapitala (radovi na izgradnji magistralnog cjevovoda). Visina primitaka direktora je utvrđena na temelju odredbi Pravilnika o radu odnosno zaključenog ugovora o radu. Prema navedenom ugovoru, direktor osim plaće nema drugih povlastica (sudjelovanje u dobiti, naknade troškova, plaćanje premija osiguranja, provizija i drugih primitaka). Nadzorni odbor nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka uprave. Neovisnog vanjskog revizora za reviziju financijskih izvještaja za 2011. izabrala je uprava društva, o broju prikupljenih ponuda nema pisanih dokaza. Na prijedlog uprave i uz suglasnost nadzornog odbora (ugovor u iznosu 32.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost) skupština društva je izabrala istog neovisnog vanjskog revizora za 2014. Također, direktor društva je s istim revizorom zaključio u ožujku 2015. ugovor za reviziju financijskih izvještaja za 2015. i 2016. u iznosu 40.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost (za dvije godine). Uprava nije izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. Rentabilnost vlastitog kapitala pokazuje kako se društvo odnosno uprava učinkovito koristi raspoloživim kapitalom vlasnika (osnivača).

Direktor društva Usluga d.o.o., Gospić je izvješćivao nadzorni odbor o tijeku poslova, napose prihoda i stanja društva te poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva (Plan gradnje komunalnih vodnih građevina). Prema spomenutim izvješćima, društvo se nije zaduživalo te posluje solventno i likvidno. Nadzorni odbor je raspravljao i ispitivao financijske izvještaje, izvještaje uprave o poslovanju, revizorske izvještaje i druge dokumente te je raspravljao o uspješnosti poslovanja društva. Nadzorni odbor je pregledavao i ispitivao poslovne knjige i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva te zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja i preventivnog djelovanja (kontrola naplate potraživanja, opravdanost visine zaliha i smanjenje materijalnih troškova). Nadzorni odbor nije davao prethodne suglasnosti na pojedine odluke uprave jer nije bilo situacija koje bi to zahtijevale, a takva mogućnost nije ni određena Društvenim ugovorom. Nadzorni odbor nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka direktora, a direktor, osim plaće, nema drugih povlastica (sudjelovanje u dobiti, naknade troškova, plaćanje premija osiguranja, provizija i drugih primitaka). Neovisnog vanjskog revizora izabrala je skupština društva 2007. (nakon provedenog javnog nadmetanja), a direktor je sljedećih godina s istim revizorom zaključivao ugovore o reviziji financijskih izvještaja (na iznos 20.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost za 2014.). Uprava nije izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. Rentabilnost vlastitog kapitala pokazuje kako se društvo odnosno uprava učinkovito koristi raspoloživim kapitalom vlasnika (osnivača). Nadzorni odbor nije skupštini društva podnosio pisana izvješća o obavljenom nadzoru poslovanja društva.

Direktorica društva Gacka d.o.o., Otočac je izvješćivala o poslovanju, visini i strukturi prihoda i rashoda te rezultatima poslovanja kao i o poslovima koji imaju utjecaj na rentabilnost poslovanja i likvidnost društva. Nadzorni odbor je raspravljao i ispitivao financijske izvještaje, izvještaje uprave o poslovanju i druge dokumente. Nadzorni odbor nije davao prethodne suglasnosti na pojedine odluke uprave jer nije bilo situacija koje bi to zahtijevale, a takva mogućnost nije ni određena Izjavom o osnivanju. Direktorica društva, imenovana odlukom nadzornog odbora u siječnju 2014., obnašala je dužnost direktora i u društvu Komunalac d.o.o., Otočac s kojim je zaključila ugovor o radu. Direktorica nije imala drugih povlastica (sudjelovanje u dobiti, naknade troškova, plaćanje premija osiguranja, provizija i drugih primitaka). Nadzorni odbor je raspravljao o primjerenosti visine primitaka direktora. Društvo nije obveznik revizije godišnjih financijskih izvještaja te neovisni vanjski revizor nije obavljao reviziju. Uprava nije izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. Rentabilnost vlastitog kapitala pokazuje kako se društvo odnosno uprava učinkovito koristi raspoloživim kapitalom vlasnika (osnivača). Nadzorni odbor nije skupštini društva podnosio pisana izvješća o obavljenom nadzoru poslovanja društva, nije zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine.

Direktor društva Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. je izvješćivao o poslovanju, visini i strukturi prihoda i rashoda te rezultatima poslovanja kao i o poslovima koji imaju utjecaj na rentabilnost poslovanja i likvidnost društva. Nadzorni odbor je raspravljao i ispitivao financijske izvještaje, izvještaje uprave o poslovanju, revizorske izvještaje i druge dokumente te je raspravljao o uspješnosti poslovanja društva. Nadzorni odbor je pregledavao i ispitivao poslovne knjige i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva. U skladu s Izjavom o osnivanju, nadzorni odbor je davao prethodnu suglasnost na sklapanje pravnih poslova čija vrijednost prelazi 1.000.000,00 kn.

Nadzorni odbor je raspravljao o primjerenosti visine primitaka direktora, a direktor, osim plaće, nema drugih povlastica (sudjelovanje u dobiti, naknade troškova, plaćanje premija osiguranja, provizija i drugih primitaka). Društvo nije obveznik revizije godišnjih financijskih izvještaja te neovisni vanjski revizor nije obavljao reviziju. Uprava nije izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. Rentabilnost vlastitog kapitala pokazuje kako se društvo odnosno uprava učinkovito koristi raspoloživim kapitalom vlasnika (osnivača). Nadzorni odbor nije skupštini društva podnosio pisana izvješća o obavljenom nadzoru poslovanja društva, nije zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: preduvjeti za rad nadzornih odbora, strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora i njihova kontrolna zadaća.

Obavljenom revizijom utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na preduvjete za rad nadzornih odbora i njihovu kontrolnu zadaću.

1. Preduvjeti za rad nadzornih odbora

1.1. Zadaće, ovlasti i odgovornost nadzornog odbora definirani su Zakonom o trgovačkim društvima. Član nadzornog odbora može biti fizička osoba koja je potpuno poslovno sposobna, ali se društvenim ugovorom odnosno izjavom o osnivanju mogu odrediti uvjeti (stručnost i druge kompetencije) koje mora ispuniti da bi bila imenovana u nadzorni odbor. Prema opće prihvaćenim načelima upravljanja, članovi nadzornih odbora moraju imati odgovarajuće kvalifikacije, specifična znanja i vještine, moraju nepristrano prosuđivati o poslovima društva i donositi odluke u najboljem interesu društva i ostalih zainteresiranih strana. Iz tih razloga moraju biti neovisni, odnosno kod njih ne smije postojati bilo kakav materijalni sukob interesa. Za rad članova nadzornih odbora može se isplatiti nagrada koja mora biti primjerena poslovima koje obavlja član nadzornog odbora i financijskom stanju u društvu.

Izjavom o osnivanju društva Gacka d.o.o., Otočac nije predviđeno imenovanje predstavnika zaposlenika u nadzorni odbor. Kriteriji i pravila (kvalifikacije i neovisnost) za imenovanje članova nadzornog odbora nisu uređeni u pisanom obliku (sva društva). Članovi nadzornog odbora društva Gacka d.o.o., Otočac nemaju odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojim se društvo bavi. Pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornih odbora nisu uređena u pisanom obliku, a u društvu Gacka d.o.o., Otočac predsjednik nadzornog odbora od siječnja 2014. je zaposlenik društva. U društvu Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj članovi nadzornog odbora društva dali su pisane izjave o nepostojanju zapreke za obavljanje dužnosti iz članka 255. Zakona o trgovačkim društvima te izjavu o postojanju ili nepostojanju gospodarskih subjekata s kojima zbog sukoba interesa nije dozvoljeno poslovanje. U društvu Usluga d.o.o., Gospić članovi nadzornog odbora su dali izjave o nepostojanju sukoba interesa u smislu članka 13. Zakona o javnoj nabavi u kojoj izjavljuju da oni i s njima povezane osobe ne obavljaju upravljačke poslove u gospodarskom subjektu, da nisu vlasnici poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih bi sudjelovali u upravljanju odnosno u kapitalu gospodarskog subjekta s više od 0,5 %. U društvu Usluga d.o.o., Gospić skupština je izabrala osobu koje će voditi poslove društva, bez provedenog javnog natječaja. U društvima Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. upravu je imenovao nadzorni odbor, bez provedenog javnog natječaja. U društvima Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Gacka d.o.o., Otočac u pisanom obliku nije uređena obveza uprave prema nadzornom odboru o rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru. Mjesečna nagrada za rad članova nadzornog odbora u društvu Usluga d.o.o., Gospić iznosi neto 800,00 kn, a u Gradskom komunalnom društvu Senj d.o.o. za rad članova nadzornog odbora iznosi neto 200,00 kn, a za predsjednika nadzornog odbora neto 400,00 kn. Društvo Usluga d.o.o., Gospić je u 2014. i 2015. ukupno isplatilo članovima nadzornog odbora 102.438,96,00 kn bruto, odnosno 57.600,00 kn neto, a da je nagrada isplaćena po održanoj sjednici ukupna nagrada za rad bi iznosila 45.600,00 kn neto.

Društvo Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. je u 2014. i 2015. ukupno isplatilo članovima nadzornog odbora 69.017,00 kn bruto, odnosno 35.200,00 kn neto, a da je nagrada isplaćena po održanoj sjednici ukupna nagrada za rad bi iznosila 12.800,00 kn neto. Nagrada za rad članova nadzornog odbora u društvu Gacka d.o.o., Otočac iznosi neto po sjednici 300,00 kn, a za predsjednik nadzornog odbora neto po sjednici 390,00 kn. Tijekom 2014. i 2015. održano je sedam sjednica nadzornog odbora. Društvo je u 2014. i 2015. ukupno isplatilo članovima nadzornog odbora 8.856,00 kn bruto, odnosno 4.500,00 kn neto. Predsjedniku nadzornog odbora isplaćena je od siječnja do svibnja 2014. nagrada u iznosu neto 900,00 kn iako je od 1. siječnja 2014. zaposlenik društva. Nadalje, u odnosu na odlukom propisanu, nagrada je isplaćena više za neto 120,00 kn (propisana nagrada 390,00 kn, a isplaćeno 450,00 kn po sjednici). Nakon Izjave predsjednika nadzornog odbora o odricanju prava na naknadu za rad u nadzornom odboru iz srpnja 2014. naknada se ne isplaćuje. Društva nisu ustrojila unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu. Skreće se pozornost da je od 25. srpnja 2015. na snazi novi Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15), prema kojem su navedena društva obvezna ustrojiti unutarnju reviziju (ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju, imenovanjem unutarnjeg revizora, osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju ili sporazumom o obavljanju revizije s institucijom) u roku godine dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o kriterijima za uspostavu unutarnje revizije (Narodne novine 42/16).

Državni ured za reviziju predlaže urediti kriterije i pravila (kvalifikacije i neovisnost) za imenovanje članova nadzornog odbora (sva društva) te imenovati članove nadzornog odbora odgovarajućih kvalifikacija i iskustva s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi kao i predstavnika zaposlenika (društvo Gacka d.o.o., Otočac). Također, predlaže u pisanom obliku urediti pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora (sva društva) kao i obveze uprave prema nadzornom odboru o rokovima i načinu dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru (društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Gacka d.o.o., Otočac). Nadalje, predlaže izabrati osobe koje će voditi poslove društva putem javnog natječaja (društvo Usluga d.o.o., Gospić, Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.) te nagradu za rad članova nadzornog odbora isplaćivati po održanoj sjednici (društvo Usluga d.o.o., Gospić i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.) odnosno prema odlukom propisanoj visini (društvo Gacka d.o.o., Otočac).

- 1.2. *Sva društva su prihvatila preporuke Državnog ureda za reviziju. Društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj u očitovanju navodi da će pripremiti Odluku o kriterijima i pravilima (kvalifikacije i neovisnost) za izbor kandidata za člana nadzornog odbora i dostaviti skupštini društva na daljnje postupanje. Društvo Gacka d.o.o., Otočac, vezano za ustrojavanje unutarnje revizije, navodi da je u procesu uvođenja ISO 9001 standarda (kojim će se ostvariti poboljšanje svih procesa uz stalnu kontrolu i nadzor poslovnih aktivnosti), a koji će primjenjivati kao model unutarnje revizije s ciljem smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Društvo Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. navodi da će u pisanom obliku urediti kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora, ali da ne može utjecati na izbor istih osim kod izbora predstavnika zaposlenika. Nadalje navodi da će informirati vlasnika društva, Grad Senj, da se uprava društva bira putem javnog natječaja te da će na sjednici nadzornog odbora predložiti da se donese odluka o isplati naknada članovima nadzornog odbora po održanoj sjednici.*

2. Kontrolna zadaća nadzornih odbora

- 2.1. Kontrolno djelovanje nadzornog odbora sastoji se od niza aktivnosti i mehanizama kojima odbor štiti interese osnivača, uprave i drugih interesno-utjecajnih skupina. Nadzire poslovanje društva i rad uprave, kontrolira politiku nagrađivanja, nadzire moguće sukobe interesa, osigurava neovisnost financijskog izvještavanja te vodi brigu o uspostavi prikladnog sustava kontrolnih mehanizama u društvu. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva. Može pregledavati i ispitivati poslovne knjige i dokumentaciju društva, blagajnu, vrijednosne papire i drugu dokumentaciju, daje nalog revizoru za ispitivanje godišnjih financijskih izvješća društva. Nadzorni odbor podnosi glavnoj skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru. U izvješću je dužan posebno navesti djeluje li društvo u skladu sa zakonom i aktima društva te odlukama glavne skupštine, jesu li godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama društva i pokazuju li stvarno imovinsko i poslovno stanje društva te stav koji ima o prijedlogu uprave vezano za upotrebu dobiti i pokrivanje gubitka u društvu.

Uprave društava nisu izvješćivale nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (sva društva). Nadzorni odbori nisu podnosili skupštinama društava pisana izvješća o obavljenim nadzorima vođenja poslovanja (društvo Usluga d.o.o., Gospić, Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.). Nadzorni odbori nisu zahtijevali obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine (društvo Gacka d.o.o., Otočac, Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.). Nadzorni odbori nisu raspravljali o primjerenosti visine plaće uprave (društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić). Neovisni vanjski revizori nisu izabrani putem javnog natječaja. U društvu Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj neovisnog vanjskog revizora za 2014. izabrala je skupština društva na prijedlog uprave i uz suglasnost nadzornog odbora, a direktor društva je s istim revizorom zaključio ugovor za reviziju financijskih izvještaja za 2015. i 2016., dok je u društvu Usluga d.o.o., Gospić neovisnog vanjskog revizora izabrala skupština društva 2007. (nakon provedenog javnog nadmetanja), a direktor je sljedećih godina s istim revizorom zaključivao ugovore o reviziji financijskih izvještaja.

Državni ured za reviziju predlaže izvješćivati nadzorne odbore o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (sva društva). Predlaže podnositi skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru poslovanja (društvo Usluga d.o.o., Gospić, Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.). Također, predlaže zahtijevati obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine (društvo Gacka d.o.o., Otočac, Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.). Nadalje, predlaže raspravljati o primjerenosti visine primitaka uprava (društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić). Radi postizanja veće transparentnosti predlaže birati neovisnog vanjskog revizora upućivanjem poziva za podnošenje ponuda većem broju revizorskih društava putem e-pošte i/ili objavom poziva na mrežnim stranicama društva (Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić).

2.2. *Sva društva su prihvatila preporuke Državnog ureda za reviziju. U vezi s izborom neovisnog vanjskog revizora, društvo Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj u očitovanju navodi da je revizija financijskih izvještaja za 2015. i 2016. obavljena na temelju zaključenog ugovora (naknada je iznosila 20.000,00 kn za godinu), dok će neovisni vanjski revizor za 2017. bit izabran na temelju prikupljanja ponuda (tri ponude) od revizorskih društava.*

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI RADA NADZORNIH ODBORA

Strateška, kontrolna, savjetodavna i povezujuća zadaća rada nadzornih odbora u trgovačkim društvima u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može pridonijeti uspostavi djelotvornijeg sustava kontrole i nadgledanja poslovanja trgovačkih društava koji će rezultirati poboljšanjem pružanja javnih usluga.

Društva obuhvaćena revizijom su u pisanom obliku utvrdila zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora te sastav članova nadzornih odbora. Članovi nadzornih odbora društava Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj, Usluga d.o.o., Gospić i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. imaju odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojima se društva bave. U pisanom obliku uređeni su kriteriji i pravila za imenovanja članova uprave. Upravu društva Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj je izabrala skupština društva nakon provedenog javnog natječaja. Društva Usluga d.o.o., Gospić i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. su u pisanom obliku utvrdila vrstu, rokove i način dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru. Društva Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Gacka d.o.o., Otočac nagradu za rad članovima nadzornih odbora isplaćuju po održanoj sjednici. U pisanom obliku nisu uređeni kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (kvalifikacije i neovisnost). Članovi nadzornog odbora društva Gacka d.o.o., Otočac nemaju odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojim se društvo bavi. U pisanom obliku nisu uređena pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornih odbora. U društvu Usluga d.o.o., Gospić upravu je izabrala skupština bez provedenog javnog natječaja, a u društvima Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. upravu je imenovao nadzorni odbor, bez provedenog javnog natječaja. U društvima Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Gacka d.o.o., Otočac u pisanom obliku nije uređena obveza uprave prema nadzornom odboru o rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru. Društva Usluga d.o.o., Gospić i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. nagradu za rad članovima nadzornih odbora isplaćuju mjesečno, a ne po održanim sjednicama. Društva nisu bila obvezna i nisu ustrojila unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu, izvan izravnog utjecaja članova uprave, odgovornu nadzornom odboru.

Nadzorni odbori društava obuhvaćenih revizijom su ispunili svoju stratešku i savjetodavnu zadaću. Bili su uključeni u procese strateškog planiranja, ocjenjivali su ranije donesene strateške odluke, aktivno su sudjelovali u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova, raspravljali su i odobravali najvažnije strateške odluke koje su predložile uprave, ocjenjivali su i pratili provedbu strateških i godišnjih planova i programa rada, uspostavili su stalnu komunikaciju s upravama društava kako bi im pomagali savjetima i preporukama te su raspravljali o uspješnosti uprava s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Uprave društava su izvješćivale nadzorne odbore o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to.

Uprave društava su izvješćivale nadzorne odbore o tijeku poslovanja, posebno prihoda i rashoda, rezultatima poslovanja društva, poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva te drugim pitanjima vezanim uz tekuće poslovanje. Nadzorni odbori su u društvima raspravljali o uspješnosti poslovanja društava.

Nadzorni odbor u društvu Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj podnosio je skupštini društva pisana izvješća o obavljenim nadzoru vođenja poslova društava. Nadzorni odbori su ispitivali financijske izvještaje, poslovne knjige i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društava. U društvima Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić su zahtijevali obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Davali su prethodne suglasnosti na pojedine odluke direktora kada je to bilo propisano izjavom o osnivanju odnosno društvenim ugovorom. Raspravljali o primjerenosti visine primitaka uprave u društvima Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. Uprave društava nisu izvješćivale nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. Nadzorni odbori u društvima Usluga d.o.o., Gospić, Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. nisu podnosili skupštinama društava pisana izvješća o obavljenim nadzorima vođenja poslovanja. U društvima Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. nisu zahtijevali obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Nisu raspravljali o primjerenosti visine primitaka uprave u društvima Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić. Neovisni vanjski revizori su obavili revizije financijskih izvještaja za 2014. odnosno 2015. u društvima Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić. Neovisnog vanjskog revizora u društvu Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj za reviziju financijskih izvještaja za 2011. izabrala je uprava društva, o broju prikupljenih ponuda nema pisanih dokaza. Za reviziju 2014., skupština društva je (na prijedlog uprave i uz suglasnost nadzornog odbora) izabrala istog neovisnog vanjskog revizora s kojim je direktor društva zaključio ugovor i za reviziju 2015. i 2016. U društvu Usluga d.o.o., Gospić neovisnog vanjskog revizora izabrala skupština društva 2007. (nakon provedenog javnog nadmetanja), a direktor je sljedećih godina s istim revizorom zaključivao ugovore o reviziji financijskih izvještaja. Društva Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o., ne podliježu obvezi obavljanja revizije financijskih izvještaja te neovisni vanjski revizor nije obavljao reviziju financijskih izvještaja.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je nadzorni odbor društva Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj učinkovito nadzirao vođenje poslova trgovačkog društva. Nadzorni odbori društava Usluga d.o.o., Gospić, Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. su učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkog društva, pri čemu su potrebna određena poboljšanja.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- u pisanom obliku urediti kriterije i pravila (kvalifikacije i neovisnost) za imenovanje članova nadzornog odbora (sva društva) i imenovati članove nadzornog odbora odgovarajućih kvalifikacija i iskustva te predstavnika zaposlenika (društvo Gacka d.o.o., Otočac)
- u pisanom obliku urediti pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornih odbora uprave (sva društva)
- birati osobe koja će voditi poslove društva putem javnog natječaja (društvo Usluga d.o.o., Gospić, Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.)

- u pisanom obliku urediti obveze uprave prema nadzornom odboru o rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava proslijeđuje nadzornom odboru (društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Gacka d.o.o., Otočac)
- isplaćivati nagradu za rad članova nadzornog odbora po održanim sjednicama (društvo Usluga d.o.o., Gospić i Gradsko komunalno društvu Senj d.o.o.) odnosno prema odlukom propisanoj visini (društvo Gacka d.o.o., Otočac)
- izvješćivati nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (sva društva)
- podnositi skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova (društvo Usluga d.o.o., Gospić, Gacka d.o.o., Otočac i Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.)
- zahtijevati obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine (društvo Gacka d.o.o., Otočac, Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o.)
- raspravljati o primjerenosti visine primitaka uprave (društvo Vodovod Hrvatsko primorje-južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić)
- ustrojiti unutarnju reviziju na jedan od načina prema propisima koji uređuju sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru (sva društva)
- radi postizanja veće transparentnosti birati neovisnog vanjskog revizora upućivanjem poziva za podnošenje ponuda većem broju revizorskih društava putem e-pošte i/ili objavom poziva na mrežnim stranicama društva (Hrvatsko primorje - južni ogranak d.o.o., Senj i Usluga d.o.o., Gospić).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba danih preporuka pridonijela uspostavljanju djelotvornijeg sustava kontrole i nadgledanja poslovanja trgovačkih društava. Navedeno bi trebalo utjecati na primjenu najviših standarda korporativnog upravljanja u društvima u interesu osnivača, uprave društva, zaposlenika, kupaca, dobavljača i lokalne zajednice. Također, cilj danih preporuka je uspostavljanje potrebnih preduvjeta za uspješan rad nadzornih odbora te učinkovitijeg nadziranja vođenja poslova trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.